

Številka: 018-031/2025-11

Datum: 9. 6. 2025

SKLEP

Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljevanju: Državna revizijska komisija) je na podlagi 39. in 70. člena Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/2011 s sprem.; v nadaljevanju: ZPVPJN), v senatu Igorja Luzarja, kot predsednika senata, ter mag. Zlate Jerman in Sama Červeka, kot članov senata, v postopku pravnega varstva pri oddaji javnega naročila »*Nakup potrošnega materiala za tiskanje blagovne znamke HP*«, v sklopu 10 in 11, na podlagi zahtevka za revizijo družbe Mladinska knjiga založba, d.d., Slovenska cesta 29, Ljubljana, ki jo po pooblastilu zastopa družba AZ odvetniki, o.p., d.o.o., Tivolska cesta 50, Ljubljana (v nadaljevanju: vlagatelj), zoper ravnanje naročnika in pooblaščenega naročnika Republika Slovenija, Ministrstvo za javno upravo, Tržaška cesta 21, Ljubljana (v nadaljevanju: naročnik), dne 9. 6. 2025

odločila:

1. Zahtevku za revizijo se ugotovi tako, da se razveljavi naročnikova odločitev, da se v sklopu 10 in sklopu 11 ponovno izvede elektronska dražba, kot izhaja iz dokumenta »*Ponovni poziv k oddaji ponudbenih cen v sklopu 10 in sklopu 11*« št. 430-58/2024-3130-183 z dne 6. 3. 2025.
2. Naročnik je dolžan vlagatelju povrniti stroške pravnega varstva v višini 3.077,42 EUR v roku 15 dni od prejema tega sklepa, po izteku tega roka pa z zakonskimi zamudnimi obrestmi do plačila. Višja stroškovna zahteva vlagatelja se zavrne.
3. Zahteva naročnika za povrnitev stroškov postopka se zavrne.

Obrazložitev:

Obvestilo o predmetnem javnem naročilu, ki ga je naročnik razdelil na 12 sklopov, je bilo dne 5. 11. 2024 objavljeno na portalu javnih naročil pod št. objave JN007950/2024-EUe16/01 in v Uradnem listu EU pod št. objave 673471-2024. Naročnik izvaja odprti postopek oddaje javnega naročila, v katerega je vključil elektronsko dražbo. Elektronska dražba v sklopu 10 in v sklopu 11, v katerih sta bili predloženi dve ponudbi, je bila izvedena dne 21. 2. 2025. Naročnik je dne

6. 3. 2025 vlagatelja z elektronskim sporočilom Povabila k sodelovanju z dne 6. 3. 2025 (posredovanim v okviru e-JN) seznanil z dopisom »*Ponovni poziv k oddaji ponudbenih cen v sklopu 10 in v sklopu 11*« z dne 6. 3. 2025 (v nadaljevanju: Ponovni poziv), s katerim je sodelujoča gospodarska subjekta obvestil, da se bo v sklopu 10 in sklopu 11 elektronska dražba ponovila.

Vlagatelj je (v sklopu 10 in 11) z vlogo z dne 12. 3. 2025 vložil zahtevek za revizijo, v katerem predlaga razveljavitev Povabila k sodelovanju, Ponovnega poziva ter vseh nadaljnjih ravnanj naročnika v sklopu 10 in 11. Vlagatelj navaja, da v Zakonu o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/2015 s sprem.; v nadaljevanju: ZJN-3) ni podlage za ponovitev elektronske dražbe. Tudi sistem e-JN ne omogoča ponovitve elektronske dražbe. Ker si naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila ni pridržal možnosti ponovitve elektronske dražbe in tako ni predvidel, v katerih primerih bo ponovil elektronsko dražbo, kot tudi ne pogojev za ponovitev elektronske dražbe in protokola ponovljene dražbe, naročnik s Povabilom k sodelovanju in Ponovnim pozivom spreminja dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila. Naročnik je šele po poteku roka za predložitev ponudb določil razlog za ponovitev elektronske dražbe in protokol ponovljene elektronske dražbe. V ponovljeni elektronski dražbi ne more biti varovana identiteta ponudnikov, saj je bila identiteta ponudnikov, kot tudi cene ponudnikov, razkrita z zaključkom elektronske dražbe. Ponovitev elektronske dražbe je v nasprotju z enajstim odstavkom 50. člena ZJN-3, saj naročnik po zaključku elektronske dražbe ni oddal javnega naročila na podlagi rezultatov elektronske dražbe. Naročnik je ravnal v nasprotju z ZJN-3, ko je zaradi domnevnega prekinjanja in ponovnega vzpostavljanja uporabniške seje zaradi domnevnih napak v delovanju omrežja HKOM sprejel odločitev, da ponovi elektronsko dražbo. HKOM je omrežje in ne elektronsko komunikacijsko sredstvo. Elektronsko komunikacijsko sredstvo je e-Dražba, ki je, kot to izhaja iz Ponovnega poziva, pravilno delovalo. Po navedbah naročnika naj bi prišlo do ene prekinitve, in sicer dne 21. 2. 2025 ob 12:20:56, torej 9,04 minute pred zaključkom dražbe. Vlagatelj ni zaznal nobenih tehničnih težav in je pred in po tej prekinitvi uspešno dražil. Omenjena prekinitve ni imela za posledico nezmožnost dražitve in podajanja novih cen. Ponovitev elektronske dražbe zaradi ene motnje, ki ne vpliva na zmožnost dražitve, je v nasprotju z načelom sorazmernosti, načelom transparentnosti in načelom enakopravne obravnave ponudnikov. V obravnavani zadevi bi lahko bilo relevantno, ali je omrežje HKOM delovalo med 12:27:58, ko je vlagatelj zadnjič dražil, in med 12:30:00, ko se je zaključila dražba. V tem času tehničnih težav oz. poskusov aktivnosti drugega dražitelja ni bilo.

Naročnik je s sklepom z dne 17. 3. 2025 zahtevek za revizijo zavrgel, vlagatelj pa je zoper navedeni sklep vložil pritožbo z dne 20. 3. 2025. Državna revizijska komisija je s sklepom, št. 018-018/2025 z dne 2. 4. 2025, vlagateljevi pritožbi ugodila, odločitev o stroških pritožbe pa pridržala do odločitve o zahtevku za revizijo.

Naročnik je s sklepom z dne 14. 4. 2025 zavrnil zahtevek za revizijo in vlagateljovo zahtevo za povrnitev stroškov, vlagatelju pa naložil povračilo naročnikovih stroškov v predrevizijskem postopku. Naročnik pojasnjuje, da ga je Enotni kontaktni center (v nadaljevanju: EKC) seznanil o težavah ponudnika Pavlin, d.o.o., Ljubljana. Iz zajemov zaslona ponudnika Pavlin, d.o.o. Ljubljana, je razvidno, da je ta ob 12.33 videl svojo ponudbo kot najugodnejšo, ob 12.59 pa ne več. Ponudniku Pavlin, d.o.o., Ljubljana, tako ni bila razvidna njegova uvrstitev oz. je pri omenjenem ponudniku kazalo, da dražba še teče oz. se čas normalno odšteva. Naročnik je na podlagi pregleda dnevnika dogodkov, ki ga je prejel od upravljavca sistema e-JN, ugotovil, da je prihajalo do prekinjanja in ponovnega vzpostavljanja uporabniške seje zaradi napak v delovanju omrežja HKOM, v okviru katerega poteka oz. se nahaja orodje e-Dražba. Ker sistem ni deloval na način, da bi bilo omogočeno sodelovanje vsem ponudnikom, se je naročnik odločil za ponovitev elektronske dražbe, saj želi ta korak v postopku javnega naročanja izvesti pravilno. Ponovitev elektronske dražbe ni v nasprotju z določbami ZJN-3, temeljnimi načeli javnega naročanja in prakso Državne revizijske komisije. V konkretnem primeru, ko sta dva ponudnika

oddala ponudbo in sodelovala na elektronski dražbi, identitete dražiteljev ni mogoče varovati. Sistem, na katerem poteka dražba, mora ves čas delovati pravilno, saj lahko ponudniki vsako sekundo oddajo novo ponudbo. Tudi če vlagatelj ni zaznal tehničnih napak pri delovanju sistema, to ne pomeni, da drugi ponudnik težav ni imel. Zaradi prekinjanja in ponovnega vzpostavljanja uporabniške seje zaradi napak v delovanju omrežja HKOM, je bilo enemu gospodarskemu subjektu onemogočeno draženje in podajanje novih cen. Za zagotovitev enakih možnosti pri sodelovanju na dražbi ni pomembno, koliko je bilo prekinitev in čas trajanja prekinitev, saj ne sme prihajati do nobenih prekinitev. Nemogoče je preveriti, ali posamezna prekinitev pri posameznem ponudniku pomeni krajšo ali daljšo nezmožnost sodelovanja na elektronski dražbi. V obravnavanem primeru je prišlo do več kot ene prekinitve. Naročnik ne more oddati naročila, ne da bi vsem ponudnikom omogočil enake pogoje oz. ne da bi vsem ponudnikom zagotovil enake možnosti draženja. Oddaja naročila bi bila tudi negospodarna, saj se dražba še ne bi zaključila, če bi drugi ponudnik še lahko dražil.

Vlagatelj v vlogi z dne 16. 4. 2025, s katero se je opredelil do naročnikovih navedb, vztraja pri revizijskih navedbah. Vlagatelj navaja, da je naročnik v Ponovnem pozivu pojasnil, da v času izvajanja dražbe v aplikaciji ni bilo registriranih nobenih napak, zato ni jasno, zakaj naročnik navaja, da so bile tehnične napake pri delovanju e-Dražbe. Zajemi zaslona ponudnika Pavlin, d.o.o., Ljubljana, ne izkazujejo, da je do težav prišlo zaradi nedelovanja sistema e-Dražba. Nemogoče je, da sistem ne bi deloval le za enega dražitelja. Iz uradnega zaznamka izhaja, da sta bili evidentirani dve prekinitvi, obe v trajanju 0,023 sekunde, vendar ti minimalni prekinitvi ne moreta biti razlog za nezmožnost draženja pri ponudniku Pavlin, d.o.o., Ljubljana oz. nista imela učinka na delovanje aplikacije e-Dražba. Do napake pri ponudniku Pavlin, d.o.o., Ljubljana je prišlo, ker je imel ta v času draženja odprtih več aplikacij in programov. Z vidika delovanja sistema e-Dražba so imeli vsi ponudniki možnost enakopravnega sodelovanja. Zagotavljanje enakih možnosti sodelovanja ne pomeni, da je potrebno zagotoviti možnost sodelovanja subjektom, ki niso imeli povezave do sistema e-Dražba iz razlogov na njihovi strani.

Naročnik je Državni revizijski komisiji dne 16. 4. 2025 odstopil dokumentacijo o predrevizijskem postopku in dokumentacijo o postopku oddaje javnega naročila.

Vlagatelj v vlogi z dne 23. 4. 2025 navaja, da iz Odločbe Ministrstva za digitalno preobrazbo, izdane v povezavi z vlagateljevo zahtevo za dostop do informacij javnega značaja, izhaja, da med 9.45 in 12.45 dne 21. 2. 2025 ni bilo zaznanih napak v HKOM-u v delu dostopanja do sistema e-JN. Ne držijo tako navedbe naročnika, da zaradi napak v delovanju sistema HKOM ponudnik Pavlin, d.o.o., Ljubljana, ni mogel dražiti in da mu ni bila razvidna njegova razvrstitev. Z vidika delovanja sistema e-Dražba in omrežja HKOM so imeli vsi ponudniki možnost enakopravnega sodelovanja.

Naročnik se je z vlogo z dne 8. 5. 2025 opredelil do vlagateljeve vloge z dne 23. 4. 2025 (slednjo je naročniku posredovala Državna revizijska komisija). Naročnik navaja, da je vlagatelj svoje navedbe oprl le na dokumente Ministrstva za digitalno preobrazbo, spregledal pa je, da je naročnik sklepu o zavrnitvi zahtevka za revizijo priložil dokument *»Izsek poročila upravljalca sistema e-Dražba«*, iz katerega izhaja, da je prihajalo do *»napake na omrežni ravni, ki pomeni, da je oddaljeni strežnik zaprl povezavo«*. Naročnik navaja, da je v sam sklep mogoče preširoko zapisal, *»da je prihajalo do prekinjanja in ponovnega vzpostavljanja uporabniške seje zaradi napak v delovanju omrežja HKOM«* in da bi bilo pravilneje zapisati, da *»zaradi napak na omrežni ravni«* ali pa *»zaradi strežniške napake«*. Iz dokazila upravljalca sistema e-Dražba izhaja, da je prihajalo do napak v delovanju ter da te napake niso bile na strani uporabnika.

Državna revizijska komisija je pri odločanju o zahtevku za revizijo pregledala dokumentacijo o postopku oddaje predmetnega javnega naročila, pri čemer je vpogledala v dokumentacijo v zvezi

z oddajo javnega naročila, izpis postopka draženja za vlagatelja, izpis postopka draženja ponudnika Pavlin, d.o.o., Ljubljana, izpis elektronskega sporočila Povabilo k sodelovanju (posredovanim v okviru e-JN) z dne 6. 3. 2025 in Ponovni poziv. Državna revizijska komisija je nadalje vpogledala v izpis elektronskega sporočila EKC z dne 21. 3. 2025, skupaj z zajemi zaslonov ponudnika Pavlin, d.o.o., Ljubljana, dokument »Izsek poročila upravljalca sistema e-Dražba«, dokument »30711_sistemski dnevnik dogodkov_drazbe«, in Odločbo Ministrstva za digitalno preobrazbo, št. 090-7/2025-3150-2 z dne 10. 4. 2025, s prilogami. Državna revizijska komisija je kot nepotrebne zavrnila dokazne predloge naročnika z vpogledom v zajeme zaslonov z dne 1. 9. 2023, v dokument »Ponovni poziv k oddaji ponudbenih cen v sklopu 4 in sklopu 5« z dne 6. 9. 2023 in v izpis vlagateljevega elektronskega sporočila z dne 1. 9. 2023, iz razlogov pojasnjenih v nadaljevanju.

Po pregledu dokumentacije ter preučitvi navedb vlagatelja in naročnika je Državna revizijska komisija odločila tako, kot izhaja iz izreka tega sklepa, iz razlogov, ki so navedeni v nadaljevanju.

Državna revizijska komisija na podlagi dokumentacije o postopku oddaje predmetnega javnega naročila ugotavlja, kar med strankama tudi ni sporno, da je naročnik v predmetni postopek javnega naročila vključil elektronsko dražbo. Elektronska dražba v sklopu 10 in sklopu 11 je bila izvedena dne 21. 2. 2025, z začetkom ob 10.00 in zaključkom ob 12.30. Na elektronski dražbi sta sodelovala oba povabljeni ponudnika, poleg vlagatelja še ponudnik Pavlin, d.o.o., Ljubljana, vlagatelj pa je na elektronski dražbi ponudil najnižjo ceno v sklopu 10 kot tudi v sklopu 11.

Naročnik je vlagatelja po zaključku izvedene elektronske dražbe s Ponovnim pozivom (o katerem je bil vlagatelj seznanjen z elektronskim sporočilom Povabilo k sodelovanju, posredovanim v okviru e-JN) obvestil, da se bo že izvedena elektronska dražba ponovila. Naročnik je v Ponovnem pozivu med drugim navedel:

»V okviru izvedene elektronske dražbe v postopku z oznako ODHP-3/2024 je bil opravljen pregled sistemskih datotek, ki se nanašajo na aktivnosti prijavljenih uporabnikov in dogodke v informacijskem sistemu e-Dražba. Ugotovljeno je bilo, da pri izvedbi postopka elektronske dražbe dne 21. 2. 2025 v času izvajanja dražbe v aplikaciji ni bilo registriranih nobenih napak. Iz dnevnika dogodkov pristopov pa je razvidno, da je prihajalo do prekinjanja in ponovnega vzpostavljanja uporabniške seje zaradi napak v delovanju omrežja HKOM. Predmetno je imelo za posledico nezmožnost dražitve s strani posameznega gospodarskega subjekta in podajanja novih cen. Zaradi ugotovljenih nepravilnosti delovanja omrežja HKOM v fazi trajanja elektronskih dražb v sklopu 10 in sklopu 11, bo naročnik ponovil dražbo v obeh sklopih. Na podlagi navedenega vas pozivamo k ponovnemu vpisu ponudbenih cen v predmetnih sklopih«.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da iz citiranega dela Ponovnega poziva kot razlog za ponovno izvedbo elektronske dražbe izhaja, da elektronska dražba ni bila izvedena v skladu z določbami ZJN-3, ker ponudniku Pavlin, d.o.o., Ljubljana, ni bilo omogočeno draženje oz. dejansko sodelovanje na izvedeni elektronski dražbi zaradi prekinjanja in ponovnega vzpostavljanja uporabniške seje zaradi napak v delovanju omrežja HKOM. Upošteva, da je HKOM Centralno komunikacijsko omrežje državne uprave, iz naročnikove argumentacije izhaja, da razlog, zaradi katerega je bilo ponudniku Pavlin, d.o.o., Ljubljana, onemogočeno draženje na elektronski dražbi, izvira iz naročnikove sfere.

Med strankama je sporna naročnikova odločitev, da se elektronska dražba ponovno izvede. Vlagatelj zatrjuje, da naročnik nima podlage (niti v določbah ZJN-3 niti v določbah dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila) za ponovitev elektronske dražbe in da ne obstoji razlog, s katerim naročnik utemeljuje ponovitev elektronske dražbe, oz. da razlog za morebitno nezmožnost dražitve ponudnika Pavlin, d.o.o., Ljubljana, ne izvira iz sfere naročnika.

Državna revizijska komisija najprej pojasnjuje, da naročnik zakonitosti svoje odločitve, da se elektronska dražba ponovi, ne more utemeljiti s sklicevanjem na pretekle postopke javnega naročanja. Četudi je naročnik v drugih postopkih javnega naročanja ponovil elektronsko dražbo, to ne pomeni že tudi, da je takšno ravnanje naročnika skladno z določbami ZJN-3, še manj pa, da je v konkretnem postopku javnega naročanja ponovna izvedba elektronske dražbe skladna z določbami ZJN-3. Državna revizijska komisija je zato kot nepotrebne zavrnila dokazne predloge naročnika z vpogledom v zajeme zaslonov z dne 1. 9. 2023, v dokument *»Ponovni poziv k oddaji ponudbenih cen v sklopu 4 in sklopu 5«* z dne 6. 9. 2023 in v izpis vlagateljevega elektronskega sporočila z dne 1. 9. 2023, saj želi naročnik z njimi dokazovati zatrjevana dejstva (in sicer, da je naročnik v drugem postopku na podlagi opozorila vlagatelja ponovil elektronsko dražbo), ki niso pravno relevantna za odločitev v konkretni zadevi.

Na drugi strani vlagatelj nezakonnosti odločitve o ponovni izvedbi elektronske dražbe ne more utemeljiti s sklicevanjem na sistem e-JN. Informacijski sistem e-JN je namenjen zgolj podpori postopkom javnega naročanja in kot takšen omogoča elektronski postopek javnega naročanja. Informacijski sistem e-JN je tako zgolj tehnični pripomoček pri izvajanju javnega naročanja. Za presojo zakonitosti naročnikovega ravnanja ni odločilno, ali pripomoček pri izvajanju javnega naročanja omogoča določeno funkcijo oz. ali sistem e-JN omogoča ponovno izvedbo elektronske dražbe.

Pri presoji revizijskih navedb, da naročnik nima podlage (niti v določbah ZJN-3 niti v določbah dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila) za ponovno izvedbo elektronske dražbe, gre kot ključno okoliščino upoštevati, da naročnikova odločitev o ponovni izvedbi elektronske dražbe temelji na ugotovitvi, da prvotno izvedena dražba ni bila oz. naj ne bi bila izvedena v skladu z določbami ZJN-3. Vlagatelj sicer pravilno navaja, da ZJN-3 ne ureja ponovne izvedbe elektronske dražbe, vendar naročniku ni mogoče očitati kršitev, če iz razloga, ker elektronska dražba ni bila izvedena skladno z določbami ZJN-3, elektronsko dražbo ponovi in jo izvede v skladu z določbami ZJN-3. Naročnik je namreč dolžan izvesti postopek oddaje javnega naročila v skladu z določbami ZJN-3, zato je, če v postopek javnega naročanja vključi elektronsko dražbo, slednjo dolžan izvesti v skladu z določbami ZJN-3. Stališče vlagatelja, da je ponovitev elektronske dražbe že sama po sebi nedopustna, bi imelo za posledico, da naročnik, če bi bila elektronska dražba izvedena v nasprotju z določbami ZJN-3, javnega naročila v okviru tega postopka ne bi mogel oddati skladno z določbami ZJN-3 in bi moral ponovno izvesti celoten postopek javnega naročanja. Za doseg cilja, tj. oddaja javnega naročila v skladu z določbami ZJN-3, pa ni potrebna razveljavitev celotnega postopka oddaje javnega naročila, ampak zadošča razveljavitev posameznega dela postopka, ki ni bil izveden skladno z določbami ZJN-3 oz. ponovitev že izvedene elektronske dražbe, seveda ob predpostavki, da je to ob upoštevanju temeljnih načel javnega naročanja in preostalih določb ZJN-3 glede na konkretne okoliščine posamezne zadeve mogoče.

Vlagatelj nezakonnosti naročnikove odločitve, da se elektronska dražba ponovno izvede, v obravnavanem primeru ne more utemeljiti s sklicevanjem na zadnjo poved osmega odstavka 50. člena ZJN-3, ki določa, da naročnik *na nobeni stopnji elektronske dražbe* ne sme razkriti identitete ponudnikov. V okoliščinah konkretne zadeve, ko sta le dva ponudnika oddala ponudbi za sklop 10 in sklop 11, realno ni mogoče prekriti identitete posameznega ponudnika, saj je lahko vsakemu sodelujočemu gospodarskemu subjektu znana identiteta drugega ponudnika. Zaradi ponovne izvedbe elektronske dražbe noben izmed sodelujočih gospodarskih subjektov ne razpolaga z večjim obsegom informacij o identiteti ponudnikov, kot je razpolagal ob začetku prvotno izvedene elektronske dražbe. Res je sicer, da so bile po zaključku elektronske dražbe razkrite ponudbene cene, vendar, če se kot utemeljene izkažejo navedbe naročnika, da enemu izmed ponudnikov iz razlogov na naročnikovi strani ni bilo omogočeno sodelovanje na elektronski dražbi, potem tudi

ni mogoč zaključek, da so bile razkrite »končne« cene, ki sta jih ponudnika pripravljena ponuditi v predmetnem postopku za izvedbo zadevnega javnega naročila.

Neutemeljeno je tudi vlagateljevo sklicevanje na enajsti odstavek 50. člena ZJN-3, ki določa, da naročnik po zaključitvi elektronske dražbe odda javno naročilo na podlagi rezultatov elektronske dražbe v skladu z merili za oddajo javnega naročila. Omenjena določba določa le, katera pravila naročnik upošteva, če odda naročilo z uporabo elektronske dražbe, ne določa pa, da mora naročnik oddati naročilo, četudi elektronska dražba ni bila izvedena v skladu z določbami ZJN-3. Šele ko je elektronska dražba izvedena skladno s pravili javnega naročanja, lahko naročnik odda javno naročilo na podlagi rezultatov elektronske dražbe.

Vlagatelj sicer pravilno navaja, da si naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila ni »pridrjal možnosti« ponovitve elektronske dražbe, in tako tudi ni določil pogojev za ponovitev elektronske dražbe, niti načina izvedbe ponovljene elektronske dražbe. Ker je naročnik dolžan izvesti postopek oddaje javnega naročila v skladu z določbami ZJN-3, naročniku ni treba zainteresirane gospodarske subjekte z dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila izrecno seznaniti, da bo postopek javnega naročanja izvedel skladno z določbami ZJN-3 in da bo del postopka javnega naročanja ponovil, če bo ugotovil, da je bil ta del postopka javnega naročanja izveden ob neupoštevanju določb ZJN-3. Državna revizijska komisija tudi ne more pritrditi vlagatelju, da je naročnik z zahtevo (kot izhaja iz Ponovnega poziva), da ponudnika v obrazec Predračun vneseta cene, ponujene pred izvedbo elektronske dražbe, spremenil dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila glede načina izvedbe elektronske dražbe. Opisano ravnanje ponudnikov je potrebno za izvedbo ponovljene elektronske dražbe (ker sistem e-JN tehnično ne omogoča ponovitve elektronske dražbe), naročnik pa vnaprej določenega načina izvedbe elektronske dražbe (npr. da bo elektronska dražba potekala 60 minut, da se v primeru spremembe cene v zadnjih dveh minutah pred iztekom roka elektronska dražba podaljša za trideset minut, da najmanjši korak zniževanja cene ni določen, itd.) ni spreminjal.

Med strankama je nadalje sporno, ali je bila elektronska dražba dne 21. 2. 2025 izvedena v skladu z določbami ZJN-3. Kot že pojasnjeno, iz Ponovnega poziva kot razlog za ponovno izvedbo elektronske dražbe izhaja, da elektronska dražba ni bila izvedena v skladu z določbami ZJN-3, ker ponudniku Pavlin, d.o.o., Ljubljana, ni bilo omogočeno draženje oz. dejansko sodelovanje na izvedeni elektronski dražbi zaradi prekinjanja in ponovnega vzpostavljanja uporabniške seje zaradi napak v delovanju omrežja HKOM. Vlagatelj v zahtevku za revizijo zatrjuje, da je bila ponudniku Pavlin, d.o.o., Ljubljana, omogočena možnost sodelovanja na elektronski dražbi in da razlog za morebitno nezmožnost sodelovanja ponudnika Pavlin, d.o.o., Ljubljana, na elektronski dražbi ne izvira iz sfere naročnika.

Vlagatelj v konkretnem postopku ne more uspeti z navedbami, da sam ni zaznal težav pri draženju tekom izvajanja elektronske dražbe, saj četudi je bilo vlagatelju omogočeno dejansko sodelovanje na elektronski dražbi, to ne pomeni, da ponudnik Pavlin, d.o.o., Ljubljana, ni imel težav pri sodelovanju na elektronski dražbi oz. da so bile ponudniku Pavlin, d.o.o., Ljubljana, sporočene informacije glede njegove uvrstitve in da mu je bilo omogočeno draženje na elektronski dražbi.

V zvezi s sodelovanjem ponudnika Pavlin, d.o.o., Ljubljana, iz naročnikovih navedb izhaja, čemur vlagatelj v postopku pravnega varstva ne nasprotuje, potrjeno pa je z odstopljeno dokumentacijo, da je naročnika po zaključku izvedene elektronske dražbe EKC seznanil z elektronskim sporočilom ponudnika Pavlin, d.o.o., Ljubljana, s katerim je slednji EKC obvestil o težavah pri sodelovanju na dražbi. Ponudnik Pavlin, d.o.o., Ljubljana, je v elektronskem sporočilu navedel, da je »prišlo do sistemske napake«, da je »pri njemu kazalo, da dražba še teče oz. se čas normalno odšteva«, da je ob 12.50 vnašal nove cene, vendar ni mogel, kar je stran »zmrznila«, pri ponovnem vstopu ob 12.55 pa je bila dražba zaključena. Omenjenemu elektronskemu

sporočilu so bili priloženi zajemi zaslonov, iz katerih (med drugim) izhaja, da je ponudnik Pavlin, d.o.o., Ljubljana, ob 12.32 (glede sklopa 11) oz. ob 12.33 (glede sklopa 10), torej po zaključku elektronske dražbe, razpolagal z informacijo, da elektronska dražba v obeh sklopih še vedno poteka in da je preostali čas draženja še več kot 28 minut.

Pritrditi gre naročniku, da je skladno z osmim odstavkom 50. člena ZJN-3 dolžan na vsaki stopnji elektronske dražbe vsem ponudnikom takoj sporočiti vsaj informacije, ki jim omogočijo, da kadar koli preverijo svojo uvrstitev. Vendar pa naročnik v postopku pravnega varstva niti ne zatrjuje, da sodelujočima ponudnikoma tekom izvajanja elektronske dražbe ni sporočil vsaj informacij, ki bi jima omogočila, da kadar koli preverita svojo uvrstitev. Dejstvo, da ponudnik Pavlin, d.o.o., Ljubljana, med 10.41 in 12.30 ni dražil (oz. ni znižal ponudbene cene), ne omogoča že zaključka, da naročnik omenjenemu ponudniku ni posredoval relevantnih podatkov glede njegove uvrstitve oz. da mu je bilo onemogočeno draženje. Upošteva se, da se je elektronska dražba zaključila ob 12.30, naročnik z navedbami, da je ponudnik Pavlin, d.o.o., Ljubljana, »ob 12.33 svojo ponudbo videl kot najugodnejšo, ob 12.59 pa da to več ni«, ne more izkazati, da omenjeni ponudnik tekom izvajanja elektronske dražbe ni bil seznanjen z informacijami glede svoje uvrstitve, ampak le, da ponudnik Pavlin, d.o.o., Ljubljana, po zaključku elektronske dražbe ni bil seznanjen s svojo uvrstitvijo oz. da je bil omenjeni ponudnik po zaključku elektronske dražbe seznanjen z napačnimi informacijami glede svoje uvrstitve.

Seznanitev o tem, da ponudnik Pavlin d.o.o., Ljubljana, takoj po zaključeni elektronski dražbi ni bil seznanjen s svojo uvrstitvijo, je lahko pri naročniku upravičeno vzbudila dvom, da so bile ponudniku Pavlin, d.o.o., Ljubljana, tekom izvajanja elektronske dražbe sporočene (pravilne) informacije glede njegove uvrstitve. Iz naročnikovih navedb je razvidno, da je pri upravitelcu sistema e-Dražba preveril delovanje sistema, in ugotovil, da je tekom izvajanja elektronske dražbe prišlo do prekinjanja in vzpostavljanja uporabniške seje. Naročnikove navedbe, da je tekom izvajanja elektronske dražbe prišlo do prekinjanja in vzpostavljanja uporabniške seje, so potrjene z vpogledom v dokument »Izsek poročila upravitelca sistema e-Dražba«. Iz omenjenega dokumenta izhaja, da je prišlo do dveh prekinitev uporabniške seje, in sicer ob 12.07.46 in ob 12.20.56, pri čemer je prva prekinitev trajala 0,0023874 sekunde, druga pa 0,0023631 sekunde.

Iz Ponovnega poziva, kot tudi iz naročnikovih navedb v sklepu o zavrnitvi zahtevka za revizijo, izhaja, da je do prekinjanja in vzpostavljanja uporabniške seje prišlo zaradi napak v omrežju HKOM. Državna revizijska komisija ugotavlja, da naročnik tekom postopka pravnega varstva ni uspel izkazati, da je do prekinjanja in vzpostavljanja uporabniške seje prišlo zaradi napak v omrežju HKOM. Nasprotno, vlagatelj je v postopku pravnega varstva uspel dokazati, da med izvajanjem elektronske dražbe dne 21. 2. 2025, med 10.00 in 12.30, ni bilo napak v omrežju HKOM. Iz Odločbe Ministrstva za digitalno preobrazbo, izdane v povezavi z vlagateljevo zahtevo za dostop do informacij javnega značaja, namreč izhaja, da dne 21. 2. 2025 v časovnem obdobju med 9.45 in 12.45 ni bilo zaznanih napak v centralno komunikacijskem omrežju državne uprave HKOM v delu dostopanja do sistemov e-JN. Da napak v delovanju omrežja HKOM v relevantnem času ni bilo, smiselno priznava tudi naročnik, ko v vlogi z 8. 5. 2025 navaja, da je »mogoče preširoko zapisal besedilo, da je prihajalo do prekinjanja in ponovnega vzpostavljanja uporabniške seje zaradi napak v delovanju omrežja HKOM«.

Državna revizijska komisija ni presojala navedb naročnika v vlogi z dne 8. 5. 2025, da je prihajalo do prekinjanja in vzpostavljanja uporabniške seje »zaradi napak na omrežni ravni« oz. »zaradi strežniške napake«, ki ni na strani uporabnika. Naročnik namreč s tem razlogom za prekinjanje in vzpostavljanje uporabniške seje ni seznanil vlagatelja s Ponovnim pozivom, posledično pa mu vlagatelj v zahtevku za revizijo ni mogel nasprotovati. Naročnik niti v sklepu o zavrnitvi zahtevka za revizijo ni navajal, da je prihajalo do prekinjanja in vzpostavljanja uporabniške seje »zaradi napak na omrežni ravni« oz. »zaradi strežniške napake«, ampak je ta razlog navedel šele potem,

ko je vlagatelj predložil Odločbo Ministrstva za digitalno preobrazbo, iz katere izhaja, da dne 21. 2. 2025 v časovnem obdobju med 9.45 in 12.45 ni bilo napak v omrežju HKOM. V zvezi z naročnikovim sklicevanjem na dokument »Izsek poročila upravljalca sistema e-Dražba«, ki ga je naročnik priložil sklepu o zavrnitvi zahtevka za revizijo, gre opozoriti na trditveno-dokazno breme, ki izhaja iz določil 7. in 212. člena Zakona o pravnem postopku (Uradni list RS, št. 26/1999 s sprem.; v nadaljevanju: ZPP), v povezavi s 13. členom ZPVPJN. Razpravno načelo, določeno v 7. členu ZPP, od strank zahteva, da navedejo vsa dejstva, na katera opirajo svoje zahteve, in predlagajo dokaze, s katerimi ta dejstva dokazujejo. Skladno z 212. členom ZPP pa mora vsaka stranka navesti dejstva in predlagati dokaze, na katere opira svoj zahtevek ali s katerimi izpodbija navedbe in dokaze nasprotne stranke. Četudi sta trditveno in dokazno breme v vzajemni korelaciji, pa je konkretizirano zatrjevanje dejstev predpostavka, ki mora biti izpolnjena, da se dokazovanje sploh izvede. Manjkajoče trditvene podlage ne more nadomestiti izvedba dokazov, saj ta služi dokazovanju zatrjevanih (konkretnih in določnih) pravno relevantnih dejstev, ne pa dopolnjevanju pomanjkljive trditvene podlage. Tudi v obravnavanem primeru, ko naročnik v sklepu o zavrnitvi zahtevka za revizijo ni zatrjeval, da je prihajalo do prekinjanja in vzpostavljanja uporabniške seje »zaradi napak na omrežni ravni« oz. »zaradi strežniške napake« (ampak je zatrjeval, da so bile napake v omrežju HKOM), takšnih navedb ne more nadomestiti izvedba dokaza z vpogledom v dokument »Izsek poročila upravljalca sistema e-Dražba«. Naročnik se svoje obveznosti navajanja relevantnih trditev ne more razbremeniti s predložitvijo dokazil, saj bi v nasprotnem primeru nasprotna stranka (in organ pravnega varstva) sama oblikovala naročnikovo manjkajočo trditveno podlago.

Ker naročnik v postopku pravnega varstva ni uspel izkazati, da je bilo ponudniku Pavlin, d.o.o., Ljubljana, onemogočeno draženje na izvedeni dražbi zaradi napak v omrežju HKOM oz. iz razlogov na strani naročnika, kot to izhaja iz Ponovnega poziva, posledično naročnik v postopku pravnega varstva tudi ni izkazal, da elektronska dražba, ki je bila izvedena dne 21. 2. 2025, ni bila izvedena skladno z določbami ZJN-3. Državna revizijska komisija zato ne more zaključiti, da je naročnikova odločitev, da se elektronska dražba ponovno izvede, sprejeta ob upoštevanju načela enakopravne obravnave ponudnikov (7. člen ZJN-3) in upoštevanju določb dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila. Ker že navedeno narekuje ugoditev zahtevku za revizijo in razveljavitev naročnikove odločitve, da se elektronska dražba ponovi, Državna revizijska komisija ni presojala med strankama spornega vprašanja, ali (kratkotrajna) prekinjanja in vzpostavljanja uporabniške seje lahko vplivajo na možnost sodelovanja gospodarskega subjekta na elektronski dražbi.

Državna revizijska komisija je zato, na podlagi druge alineje prvega odstavka 39. člena ZPVPJN, zahtevku za revizijo ugodila tako, da je razveljavila naročnikovo odločitev, da se v sklopu 10 in sklopu 11 ponovno izvede elektronska dražba, kot izhaja iz dokumenta »Ponovni poziv k oddaji ponudbenih cen v sklopu 10 in sklopu 11« št. 430-58/2024-3130-183 z dne 6. 3. 2025. Državna revizijska komisija ni razveljavila elektronskega sporočila Povabilo k sodelovanju z dne 6. 3. 2025, razveljavitev katerega je predlagal vlagatelj v zahtevku za revizijo, saj je z omenjenim elektronskim sporočilom (posredovanim v okviru e-JN), naročnik vlagatelja zgolj seznanil z dopisom Ponovni poziv. Državna revizijska komisija tudi ni razveljavila nadaljnjih ravnanj naročnika, kot je to predlagal vlagatelj v zahtevku za revizijo, saj so vsa ravnanja in odločitve naročnika, sprejeta po (razveljavljeni) odločitvi o ponovitvi elektronske dražbe, brez pravnega učinka.

Državna revizijska komisija v izogib dodatnim sporom in v smislu napotkov iz tretjega odstavka 39. člena ZPVPJN pojasnjuje, da izpostavljena odločitev Državna revizijske komisije ne pomeni, da naročnik ni upravičen ponovno izvesti elektronske dražbe, če ugotovi, da je bilo posameznemu gospodarskemu subjektu onemogočeno sodelovanja na elektronski dražbi iz razlogov na strani

naročnika. Če se bo naročnik ponovno odločil, da elektronsko dražbo ponovi, pa mora na jasn in nedvoumen način seznaniti gospodarske subjekte o razlogih za ponovitev elektronske dražbe.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 1. točke izreka tega sklepa.

Vlagatelj zahteva povrnitev stroškov, nastalih v postopku pravnega varstva. Če je zahtevek za revizijo utemeljen, mora naročnik iz lastnih sredstev vlagatelju povrniti potrebne stroške, nastale v predrevizijskem in revizijskem postopku (tretji odstavek 70. člena ZPVPJN).

Državna revizijska komisija je vlagatelju, skladno s 70. členom ZPVPJN in skladno z Odvetniško tarifo (Uradni list RS, št. 2/2015 s sprem.; v nadaljevanju: OT), kot potrebne priznala naslednje priglašene stroške:

- strošek dolžne vplačane takse za revizijski zahtevek v višini 1.000,00 EUR,
- strošek odvetniške storitve za zahtevek za revizijo v višini 1.400 točk (prva točka tar. št. 44 OT), kar ob upoštevanju vrednosti točke in 22 % DDV znaša 1.024,80 EUR,
- strošek odvetniške storitve za sestavo pritožbe kot obrazložene vloge med postopkom v višini 700 točk (druga točka tar. št. 44 OT), kar ob upoštevanju vrednosti točke in 22 % DDV znaša 512,40 EUR,
- strošek odvetniške storitve za sestavo vloge z dne 23. 4. 2025 kot obrazložene vloge med postopkom v višini 700 točk (druga točka tar. št. 44 OT), kar ob upoštevanju vrednosti točke in 22 % DDV znaša 512,40 EUR,
- izdatke v pavšalnem znesku po tretjem odstavku 11. člena OT (in sicer 2 % od skupne vrednosti storitve do 1.000 točk in 1 % od presežka nad 1.000 točk) v višini 38 točk, kar ob upoštevanju vrednosti točke in 22 % DDV znaša 27,82 EUR.

Razliko do priglašenih stroškov za vplačano takso je Državna revizijska komisija zavrnila kot nepotrebno. V obravnavanem primeru, ko vlagatelj (z eno vlogo) izpodbija naročnikovo odločitev, da v sklopu 10 in sklopu 11 ponovi elektronsko dražbo, takse ni mogoče odmeriti niti v skladu s prvim odstavkom 71. člena ZPVPJN niti v skladu z drugim odstavkom 71. člena ZPVPJN, zato taksa skladno s tretjim odstavkom 71. člena ZPVPJN znaša 1.000,00 EUR, in ne 4.000,00 EUR, kot jo je vlagatelj dejansko vplačal. Preveč vplačane takse ni dolžan vrniti naročnik na podlagi prve povedi iz tretjega odstavka 70. člena ZPVPJN, saj je naročnik dolžan povrniti le potrebne stroške, tj. dolžno vplačano takso in ne dejansko vplačane takse. Glede preplačane takse je treba upoštevati drugo alineo četrtega odstavka 72. člena ZPVPJN, na podlagi katere bo Državna revizijska komisija ministrstvu, pristojnemu za finance, naložila vračilo preveč plačane takse.

Razliko do priglašenih stroškov storitve za sestavo zahtevka za revizijo, storitve za sestavo pritožbe in storitve za sestavo vloge z dne 23. 4. 2025 je Državna revizijska komisija zavrnila, saj glede na ocenjeno vrednost javnega naročila (tj. znesek v skupni vrednosti 160.747,38 EUR), za njeno priznanje ni pravne podlage. Državna revizijska komisija vlagatelju ni priznala priglašenega stroška za odvetniške storitve za opredelitev do navedb naročnika (vloga z dne 16. 4. 2025), saj ta v konkretnem primeru ni bil potreben (peti odstavek 70. člena ZPVPJN v povezavi z osmim odstavkom istega člena, pa tudi drugi odstavek 2. člena OT). Navedbe vlagatelja v vlogi z dne 16. 4. 2025 niso bile bistvene in niso pripomogle ne k hitrejši ne k enostavnejši rešitvi zadeve.

Državna revizijska komisija je tako vlagatelju kot potrebne stroške priznala stroške v višini 3.077,42 EUR, ki mu jih je dolžan povrniti naročnik v roku 15 dni od prejema tega sklepa, po izteku tega roka pa z zakonskimi zamudnimi obrestmi do plačila. Višjo stroškovno zahtevo vlagatelja je Državna revizijska komisija zavrnila.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 2. točke izreka tega sklepa.

Naročnik je v odločitvi o zahtevku za revizijo odločil, da mu mora vlagatelj povrniti stroške postopka, ki so mu nastali zaradi odločanja o zahtevku za revizijo. Državna revizijska komisija je naročnikovo odločitev o stroških štela kot naročnikovo priglasitev svojih stroškov.

Naročnikovo stroškovno zahtevo je potrebno zavrniti že zato, ker naročnik v predrevizijskem postopku na podlagi določb ZPVPJN sprejema odločitve v vlogi organa odločanja oziroma pravnega varstva (1. alineja 2. člena ZPVPJN v povezavi z 28. členom ZPVPJN), ne pa v vlogi stranke predrevizijskega postopka (prvi odstavek 3. člena ZPVPJN), zato do povrnitve priglašenih stroškov ni upravičen.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 3. točke izreka tega sklepa.

Pravni pouk:

Zoper to odločitev je dovoljen upravni spor. Tožba se vloži neposredno pisno pri Upravnem sodišču Republike Slovenije, Fajfarjeva 33, 1000 Ljubljana, ali se mu pošlje po pošti. Rok za vložitev tožbe je 30 dni od vročitve odločitve Državne revizijske komisije.

Predsednik senata:
Igor Luzar, univ. dipl. prav.,
član Državne revizijske komisije

Vročiti:

- naročnik,
- vlagatelj – po pooblaščenju,
- RS MJU.

V vednost:

- Oddelek za splošne, pravne, finančne in kadrovske zadeve, tu.

Vložiti:

- v spis zadeve, tu.